

STANOVSKI TEDNIK ZA SLOVENSKO DIJAŠTVO. — IZHAJA VSAK PETEK. — LETNA NAROČNINA: DIJAŠKA 16 DIN, NEDIJAŠKA 30 DIN, PODPORNNA VEČ KOT 30 DIN. POSAMEZNA ŠTEVILKA 75 PAR — UREDNIŠTVO IN UPRAVA V LJUBLJANI V STRELISKI ULICI 12/II. — ČEKOVNI RAČ. ST. 16.078.

LETO III.

LJUBLJANA, PETEK, 7. APRILA 1939.

ŠTEV. 30.

NAŠA ZMAGA

Velikonočni zvonovi nam zopet označajo zmago življenja nad smrtjo, zmago resnice nad lažjo, zmago pravice in ljubezni nad krivico in sovraštvom. To zmago je treba vedno znova oznanjati človeštvu, ker se mora vsak dan znova bojevati za zmago resnice, pravice in ljubezni. Zato velikonočno veselje za nas ni le izliv srca ob prebujeni naravi, marveč je veselje ob zmagi tiste Cerkve, ki v tem boju ni nikoli klonila, nikoli obupavala, a vedno zmagovala. Aleluja, to je bojni klic nas mladih, ki z njo tudi ne smemo nikoli omahovati in biti utrujeni, temveč do zadnjega kotička svojega srca polni navdušenja in prepričanja, da se borimo za resnične ideale.

Spomnimo se, kako je bilo takrat! Njegovi najzvestejši ga vsi po vrsti zapuste. Jezusa umore, ga polože v grob, zavale kamen, ga zapečatijo in zastražijo. Učenci dvomijo, pravkar mislijo bežati iz mesta. Kajfa, Herod in Pilat so docela zmagali.

Nenadoma se vse čisto spremeni. Kamen je odvaljen, mogotci trepetajo, plašnim učencem se vrača pogum in verujejo. O da bi se na današnji praznik spremenila srca vseh tistih, ki se preveč boje! Da bi se vsak katoličan zavedel nepremagljive moči svoje Cerkve! Kar smo doživeli ob smrti in izvolitvi papeža, mora vsakega nevernega Toma-

ža navdati z vero in zaupanjem v božanstvo in moč Cerkve.

Razumljivo je, če se danes mnogi vdajajo mračnim mislim. Marsikje rožlja sovrage krščanstva s svojim orožjem. V rokah ima državno oblast, silno moč, ogromna sredstva.

Mi pa ne obupajmo, vriskajmo od veselja! Saj se mora krščanstvo vedno bojevati! Vedno je imelo nevarne sovražnike. Saj poznaš razkole, zmote, krivoverstva! Krščanstvo ni vera zaspancev in lagodnežev, marveč vera junakov. Sovražniki se spreminjajo kot obleka, mi pa ostanemo in bomo živeli večno. Nekoč so na oni grob zavalili skalo in jo zapečatili s cesarskim pečatom. Ali njih nakane se jim niso posrečile. In se jim ne bodo.

Enkrat je Kristus umrl, a ne bo nikoli več!

*

Zavedamo se nevarnih časov, a tudi poznamo moč velikonočne skrivnosti.

Peščica neukih mož je pred dva tisoč leti s to mislijo v srcu naskočila poganski svet in ga pričela osvajati. Ali je v nas kaj tega ognja? Proč z malodušnostjo, proč z večnimi tožbami! Lotimo se vsak svojega dela in bo kmalu drugače.

V vseh težavah pa ponavljajmo zmagoviti klic: Kristus je vstal — in živi!

KONVERTIT RETTÈ

Lahko trdimo, da ima naša doba več konvertitov kot katerakoli poprej. Na njih se še posebno jasno razodeva, da se nemirno človeško srce more spočiti le v katoliški veri, ker ona edina pozna pot do našega zadnjega in najvišjega cilja, Boga. Tako je tudi pri konvertitu Rettèju.

RAZOČARANJA NAD ZMOTAMI

Rettè je zaporedoma služil različnim strankam v Franciji: kolektivizmu, anarhizmu, radikalizmu. Kmalu pa je začutil nekaj stud do vseh. Zelo so ga namreč razočarali prazni sistemi in slabi voditelji. Vendar se njegovo zadržanje nasproti krščanstvu ni nič spremenilo. Še vedno ga je od njega odvrčal nepremagljiv odpor in divje sovraštvo.

USODNO PREDAVANJE

Nekega dne je imel v Fontainebleauju protiversko predavanje. Na koncu so ga štirje »zavedni« postlušalci prosili, naj jim razloži, kako se je vse začelo, ko sveta ni nihče ustvaril. Govornik se je v zadregi jecljaje izjavil: »Vprašanje o početku sveta je bila vedno mračna zadeva za moj napuh. Nikoli se nisem rad vanjo poglobljal in vedno, ko mi je prišla na misel, sem si jo hitro iz glave izbil.«

Razumljivo je, da s takim odgovorom niso bili poslušalci zadovoljni. Zato se je Rettè vrnil domov globoko vznemirjen.

Hotel je zaspati; pa ni mogel zatisniti očesa. Kaj če bi Bog vendarle bival? Takrat pa je zaslišal, kako se mu v njegovi notranjosti strahovito posmehuje. Zaspal je z mislijo: In če bi Bog bil vendarle?

Bog ga je začel osvajati.

OBUPEN BOJ

On se ni takoj vdal. Nasprotno, povsod je iskal vere, ki bi mu pomirila nemirno srce.

Ko je odkril katolicizem, se ga je polotilo malodušje radi dolžnosti, ki potekajo iz njega. Strah pred duhovnikom, strah pred prijatelji, strah pred predsodki, zakoreninjene strasti, proklete pa zapeljive, vse to je vrelo v njem in ga mučilo, ter ga končno spravilo v obup.

Neko noč je vstal, da bi temu strašnemu položaju napravil ko-

nec. Stopil je k omari, kjer si je hotel poiskati vrv.

REŠITEV

»Držal sem za ključ«, pripoveduje, »ko se je nenadoma posvetilo v moji zatemnjeni duši. Hipoma sem se ustavil. In tedaj sem zaslišal, da slišal sem, to zadržujem pri svojem večnem zveličanju, nebeški glas, ki mi je zaklical: Bog je, Bog je. Kakor zadet od milosti sem se zgrudil na kolena: »Hvala Ti, moj Bog!«

UZORNIKI

VZORNIKI

Angleški pisatelj in filozof Carlyle trdi, da je prava zgodovina tista zgodovina, ki naj bi bila učiteljica življenja, življenjepis velikih mož.

Veliki človek, pa bodi on sicer duhovnik, to se pravi »duhovni krmar naroda«, ali pisatelj, ki razodeva življenje ljudi in narave, ali kralj, to je »poglavar nad ljudmi«, vedno je ognjen steber na poti človeštva. Kadar družba velikih voditeljev nima, se izrodi v brezvladje, anarhijo, kakor je bilo v francoski revoluciji.

VZORNIKI SVETA

Včasih so očarali mladino junaki svetne zgodovine kakor Aleksander Veliki, Cezar, Napoleon. Druge so zopet pritegnili nase veliki misleci, pesniki, pisatelji, učenjaki. Današnja mladina se zanima zanje, kolikor se pač mora. Končno bi bilo kar prav, če bi hodila za lepšimi in plemenitejšimi vzori. Saj so bili mnogi teh »velikih« mož veliki po svojih strasteh.

VZORNIKI NEKE DANAŠNJE MLADINE

Na žalost pa je veliko mladih, ki so jih očarale še vse drugačne »veličine«. To so junaki dneva: športniki, pustolovci, filmski zvezdniki in zvezde. In ti mladi ne sprevidijo, da so to muhe enodnevnice; da so utrinki, ki nenadno zažare, za hip zakrijejo druge, vse veličastnejše postave, potem pa hitro padejo v večno pozabo.

sem ves v solzah šepetal, »hvala, da si se vrnil!«

Čez nekaj dni je Rettè pristopil k prvemu sv. obhajilu.

*

Vsako izpreobrnjenje je slavna stran katolicizma in pomoč za našo vero.

Poleg teh pa, ki se vračajo, jih je še mnogo, ki se ne vračajo, ki omahujejo, ki iščejo srečo življenja daleč od očetove hiše.

Bolj kot kdajkoli moramo mi katoličani združiti svoje sile in v KA delati za to, da se zopet pokristjani svet.

Ko vidiš, kakšne može občuduje ta mladina, se moraš zgroziti. A tudi razumeš, zakaj vlada v mnogih srcih praznота, razdejavanje, dvom in razdvojenost brez vsake rešne poti.

VZORNIKI KRŠČANSTVA

Mi pa nočemo hoditi za takimi vzori. Bog, ki vodi svojo Cerkev, ji vedno daje junake, ki zaslužijo, da se vse bolj zanimamo zanje, kakor za velikane svetne zgodovine. Eden izmed takih velikanov je sv. Tomaž Akvinski.

Pri velikanih sveta občudujemo zgolj delovanje naravne nadarjenosti, pri današnjih športnih junakih le še telesno moč in spretnost, lepoto obraza in postave. Pri velikanih krščanskega značaja in duha pa vidimo, kako sodelovanje naravne nadarjenosti z milostjo božjo rodi zares velike, popolne in vendar tako človeške osebnosti.

ZA VZORI!

Če torej hočeš biti kremenit značaj,

če tvoja duša hrepeni po visokih idealih,

če si hočeš odkrito pogledati v svojo notranjost,

če hočeš v svoji velikodušnosti kaj več storiti,

tedaj vzemi v roke življenjepis tistega krščanskega vzornika, ki ti najbolj ugaja, te najbolj vabi za seboj, in poglobi se v njegove boje in zmage.

Velike ideje rodijo velike duše!

VESELE VELIKONOČNE PRAZNIKE!

RASISTIČNA

NAČELA

Pred priključitvijo Avstrije k Nemčiji, je vodstvo nemške Hitlerjeve mladine izdalo za podrejene vodje (Scharführer) nezakonitih mladinskih organizacij v Avstriji 50 točk, po katerih naj bi se vzgajala avstrijska narodnosocialistična mladina. Prvi je te »zapovedi« objavil »Osservatore Romano«, za njim pa so jih ponatisnili drugi časopisi in revije. Kljub temu, da so jih skušali odgovorni rasisti prikazati kot podtaknjene, so vendar pristne. Nekaj najzanimivejših ponatiskujemo:

1. Krščanstvo je vera za sužnje in bedake. (Sledi razlaga.)
2. Krščanstvo je enako komunizmu.
3. Krščanstvo postavlja črnice v isto vrsto z Nemci, kajti vsi ljudje so mu enaki.
6. Cerkev dela z nasiljem in terorjem. (Razlaga.)
7. Pred krščanstvom je bila germanska kultura na višji stopnji, šele krščanstvo jo je uničilo. (Razlaga.)
13. Vse, kar je proti krščanstvu, tudi če je tujerasno, je dobro. (Razlaga.)
16. Krščanske kulture ni.
18. Krščanstvo je Germane pokvarilo. Šele ono je prineslo Germanom pojme kot zakonolomstvo in kraja, katerih prej germanstvo ni poznalo.
24. Kako je umrl Kristus (na križu v jadicovanju) in kako

Planetta: »Heil Hitler! Es lebe Deutschland!«

28. Nero je imel prav s svojimi preganjanji, ker je izkoreninil judovski duh (krščanstvo).
29. Češčenje svetnikov je smešno. (Razlaga.)
32. Papeštvo je prevara. (Razlaga.)
45. Novo večno središče je Nürnberg. Rim propada.
46. Če Nemčija ne bo več podpirala katoliške Cerkve, bo propadla.
48. Za Germane je brezdelje v večnosti bedarija.

Vmes so še razne laži iz zgodovine, kot n. pr. o papežinji Ivani, laži o križarskih vojnah, o reformaciji in Koperniku ter zmote o Kristusovi osebi, verskih dogmah itd. Dijak, ki je s pridom sledil verouku v višjih razredih gimnazije, bi vse te lažnjive napade brez večjih težav zavrnil. Ta načela tvorijo nekako sintezo nacionalnosocialističnega nauka in nazorno kažejo, kolik je prepad med njim in krščanstvom. Obenem pa razgaljajo strašno duševno praznoto in revščino rasistov, ki so morali prebrskati vse ropotarnice, v katere je čas odvrigel puhle protiverske ugovore in krilatice, ter staro šaro obelodaniti kot dragocena odkritja, ki naj osrečijo nemško mladino. Rod, ki ga pitajo s takimi lažmi in nesmiselnostmi, upravičeno pomilujemo.

TOLPA ZLOČINCEV IN MORILCEV

Prebivalstvo v južni Franciji je gostoljubno sprejelo španske rdeče begunce. Za plačilo so jim pa rdeči uničevali setev, nasade in sadno drevje, kradli, ropali in plenili. Najhujše so pa bili plačani katoličani in usmiljenke, ki so jim stregle.

Nekaj ranjenih španskih miličnikov je prišlo v francosko bolnico. Spravili so jih v postelje. Tedaj zagledajo na steni križ. Ranjeni Španci začno razgrajati in divje zahtevajo: »Dokler ne spravite križa iz sobe, si ne damo nič postreči!« To obnašanje je bilo tudi gostoljubnim Francozom preveč nesramno. Namesto da bi vrgli iz sobe križ, so rdeče divjake pognali iz bolnice in jih zaprli.

Drug zgled. Več ranjenih rdečih vojakov so sprejele v bolnišnico sestre usmiljenke, jim stregle in skrbele zanje. Ko je sestra enega teh ranjencev obvezovala, ji je naravnost in odkrito povedal: »Pet takih vaše sorte sem jaz spravil na oni svet.« Lahko si mislimo, kako se je sestra stisnilo srce, ko je slišala te strašne besede. Da bi bili tega zločinca zaprli, tega nismo mogli izvedeti.

Svicarski list pravi o teh dogodkih: »Večino te ubežne in strahopetne vojske sestavlja tolpa najhujših zločincev in morilcev. In največ zločinov so storili vprav nad katoličani. To drži kot pribito!«

Končno je tudi Francija sprevidela, s kakšnimi ljudmi ima opraviti. Le škoda, da se je morala prav na svojem hrbtu prej prepričati, da je prišla do tega spoznanja.

KULTURNI BOJ V ZGOR. SLEZIJI

Po ministerskem ukazu je župan mesta Beuthen objavil prebivalstvu, da se po veliki noči 1939. razrešijo šolske sestre poučevanja v višji ljudski šoli in preide pouk v roke laikov, šolsko poslopje pa morajo sestre prodati mestni občini. Tudi jim je bila prepovedana ustanovitve novega liceja. Oblast se sedaj še trudi, kako bi zastavila narast novih poklicev. Uboge sestre imajo v Beuthnu 40 kandidatinj. Oblastniki so bili celo tako nesramni, da so prisilili očete teh kandidatinj, ki so v državni službi, da ali vzamejo hčerke iz samostana ali pa bodo sami vrženi na cesto. Na ta način jim je že uspelo, da je moralo 34 kandidatkin na zahtevo staršev izstopiti.

Končno se bo pa še našel kdo, ki bo dejal, da v Nemčiji kulturnega boja ni.

KOMUNISTIČNA KULTURNA SVOBODA

LOPE DE VEGA 20. STOLETJA UMORJEN

Nadarjeni lirik in dramatik Andaluzije Frederigo Garcia Lorca je padel pod krogelami rdečih »kulturosocev«. Njegov zločin je bil, da je spesnil in objavil kancono v spomin umorjenemu falangistu.

Star je bil štirideset let. Spisal je štiri zvezke pesmi, ki sta med njimi »Canciones« in »Romancero Gitano« najpomembnejši, in tri drame. Ni bil posebno plodovit, a si je z malo deli priboril odlično mesto med sodobnimi španskimi pesniki in dramatikami. Z veliko ljubeznijo je gojil ljudsko umetnost. Bil je tudi voditelj gledališke družbe »Barraca«, ki so jo večini tvorili študentje. Z njo je pre-

potoval celo Španijo in po mestih in vaseh igral klasične Lope de Vegove in Calderonove drame, komedije in misterije.

Kakor njegov veliki rojak Lope de Vega, najplodovitejši dramatik sveta, se je G. Lorca kmalu posvetil tej umetnosti. Tudi tu je šel po njegovih stopinjah. Krepki dvogovori, ritmičen jezik, narodna pesem, legende, simbolične osebe, vse to nas spominja na zlato dobo španske književnosti. Prav zato ga pa imenuje Cesco Vian v italijanski katoliški reviji »Vita e pensiero« Lope de Vega 20. stoletja. Kaj bi bil še lahko ustvaril! Toda zločinski komunizem je mnogo obetajočega pesnika in pisatelja Španije ugrabil.

Tom Playfair

Fantje so se osuplo spogledali. Prvič jim je prišlo na misel, da so vsi skupaj žrtve nesporazuma.

»Še eno besedo: koliko časa ste bili tam?«

»Tam« je bil za prefekta gostilna; za fante pa razred.

»Vsaj eno uro,« pravi Carmody.

»In kaj ste zaužili?«

Novo presenečenje.

»Mislite na kredo, gospod prefekt?« vpraša Ziegler boječe. »Jaz sem je vzel majhen košček, toda nisem videl v tem nič slabega.«

Prefekt se je komaj zadrževal.

»Drugega ni bilo ničesar. Črnila pa nihče ne mara.«

»Dosti!« zaključil prefekt. »Ne otežujte si stvari z neumestnimi burkami. Komaj ste izginili, sem že opazil vašo odsotnost. Priznali ste, da ste bili celo uro v gostilni, dasi niste hoteli povedati, kaj ste pili. Toda vaša zadrega in vaše govorjenje dovolj dokazujeta. Oprostite besedi, vi ste pijani.«

Presenečenje je naraščalo pri vsakem stavku. Nesporazum je bil res hud. Fantje se niso mogli več obvladati. Pri zadnji besedi so udarili v gromovit smeh.

»Fantje, fantje!« je prosil prefekt.

»Oprostite nam, gospod prefekt,« pojasnjuje Ryan. »Ni to naša krivda, tudi ne koga drugega.« Nato je Ryan pojasnil vso zadevo in razrešil nesporazum. Bilo je zanimivo videti, kako je prefekt postajal vedno prijaznejši, in kako se je nazadnje pridružil občemu smehu.

»Dobri, dragi prijatelji, slabo sem sodil o vas, prosim, da mi odpustite. Jaz sem vesel, da sem se motil.«

»Gospod prefekt,« nadaljuje Ryan po kratkem posvetovanju s tovariši, »storite nam majhno uslugo. Edino vi in tisti nepridiprav Playfair vesta za to zgodbo. Njega bomo že prisilili k molčanju... če bi morda tudi vi o tem molčali...«

»Zanesite se name!«

»Hvala, gospod prefekt!«

Tom je privolil, da bo molčal, tudi Georges Keenan, ki je bil pravi iznajditelj načrta. Vzrok poraza velikih je bil do danes ena izmed zgodovinskih skrivnosti, ki jo mi dajemo na razpolago izključno samo našim bralcem.

PETNAJSTO POGlavJE

Preizkušnja

Morda bi kdo mislil, da je naš brezskrbni junak pozabil na žalostne dogodke prvega petka meseca novembra. Ta bi se motil. Tom je bil takt v bolnici ter se ni mogel udeležiti žalostnega pogreba. Ni videl več obraza ljubeznivega dečka, ki je še v spanju govoril: »Sladko srce Jezusovo, bodi moja ljubezen!« Pa vendar so se ti dogodki globoko vtisnili Tomu v srce. Dobro se je zavedal, da je bilo njegovo življenje rešeno kakor po čudežu, vsak večer je zahvaljeval Boga, da ga je ohranil pri življenju zato, da se more dobro pripraviti za prvo sveto obhajilo. Greena je pograbila smrt isti dan, ko se je odločil za novo življenje. Aleca je Bog poklical na dan, ko je končal obhajilo devet prvih petkov v mesecu. Tom je često mislil na to in videl v teh dogodkih božjo usmiljenost.

Vse te okoliščine so vnmale njegovo srce z vročo željo, da bi prejel Gospoda v presv. Zakramentu. Pobožni otroci, to sem večkrat dognal, na zunaj to zelo malo pokažejo. Njih delo, razgovori, vse ostane pri starem. Edina sprememba je v tem, da se skušajo izogniti najmanjšim napakam. Šalijo se in smejejo ter delajo kakor po navadi. A vendar se vrši v njih duši sprememba, ki bo vplivala na celo njihovo življenje.

Kako srečen je bil Tom tistega dne meseca februarja, ko se je začel pouk o sv. obhajilu. Upam si reči, da se ni nihče lotil dela z večjo vneto kakor Tom. Svoje tvarine se je učil z največjo natančnostjo. Tudi drugih predmetov ni zanemarjal, zato je moral trdo delati, kajti zamudil je veliko. Semester se je približal, še preden se je mogel Tom uravnovesiti. In ko so 22. februarja dobili polletna spričevala, se je Tom znašel med petimi zadnjimi učenci.

»Če se le oče ne bo preveč razjezil!« pravi Tom Harryju Quipu.

Ko je to rekel, je bil zelo resen.

»Ne bi prav naredil, saj ve, da te ni bilo v šoli več tednov.«

»To je res, toda oče me zelo strogo sodi. On misli, da jaz nič ne delam. Imava se rada, pa vendar, ne vem zakaj, zelo trdo me drži.«

(Dalje prihodnjic.)

VERO V JAVNOST

Škof Berning iz Osnabrücka je nedavno 12.000 zbranim možem in fantom dejal med drugim:

»Danes ni dosti, da kdo vero kot dragocen biser v srečo skrito ohrani; vero mora kazati v življenju in na zunaj. Predvsem je potrebno, da spet zaživi v ljudeh nekdanji pogum krščanskih spoznavalcev.«

IZ RIMA

»Borce sem še dosedaj dobil popolnoma redno, vselej se jih resnično razveselim in vedno bolj jih cenim. Veselim se poročil o napredku katoliških dijakov, zlasti pa o uspehu KA. To je organizacija, o kateri se vedno bolj zavedam, koliko sem osebno od nje prejel in ki je resnično zmožna oblikovati čisto, značajno katoliško mladino; mlade fante, katerih obraz izžareva notranjo lepoto in urejenost duše, a volja in značaj sta pripravljena prenesti vsako žrtev, samo da se večja kraljestvo Onega, ki je molil: »Ut cognoscant Te, Pater.« Mladine v KA se spominjam sleherni jutro in večer pred Najsvetejšim, ker kljub temu, da sem telesno proč od nje, sem duhovno vedno bolj trdno med njo.«

Pavlič.

POSTNE PRIDIGE V NOTRE - DAME

Tudi v pariški katedrali Notre-Dame so vsako leto postne pridige. Lani in letos je bila cerkev vedno polna. Poslušalci so večinoma možje in žene iz najvišjih krogov. Pridiga pa kanonik Chevrot že več let o večno modernem evangeliju. Letos je govoril o bistvu človeka, ki je po krstu preroben, in pokazal, da se človeška osebnost najbolj razvija v nesebičnem in požrtvovalnem življenju.

NEVEZANI LETNIKI MMB

Na razpolago so:

I. letnik za dijake 16 din, za ostale 26 din;

II. letnik Borcev: ista cena.

Kdor pa je letošnji III. letnik že plačal v celoti, dobi II. letnik po znižani ceni (da bodo imeli povest celotno): dijak za 8 din, nedijak za 15 din.

Ta popust za I. letnik ne velja!

Odg. urednik: Ciril Kovač (Ljubljana). Izdaja konzorcij (J. Prešeren, Ljubljana). Tiska Misijonska tiskarna, Groblje - Domžale (A. Trontelj).